

Binaahu Ken ingi Binaahu Abel

Emisiyongo inno, ínfekunon a Líibárho
Gúloku Díino misaalhu jarku Adama ingi
Awa. Harethánin ingine Ken ingi Abel.

Jantenten Gúloku Díino.

¹ Adama f'apájulne Awa udikaam,
adooh búyeer. Banani aguy wol
údiigeen. Angu Awa aret wolo úmár
Ken. Anoolin ayéj: Iyikyik wol
údiigeen a gubaarhu ni Umuyhum
akááñineemne. Nim Awa alóbne.
Agida, Ken, gúmár ingine «iyikyik»
ingi gúlokánin.

² Bamiñiimiñ afak ayik wol údiigeen
m'aretuhne Abel. Banlaameti, Abel
aguy ukooñhu saahanango. Údoonom,
Ken aguy úlááful. ³ Angu ayikyik

bísiba Ken adék adoohor gufoolano
g'alááfulne k'adék afúnn sada imbi
Umuyhintor.

⁴⁻⁵ Údoonom Abel mungu, adooh
ñomemelenku saahanankánam
ñonohumne ambosaa k'adaamul.
Adooh aharo ajóoninno k'afúnn sada
imbi Umuyhintor. (Gen.4v1-5a)

Gub ísiibásiib balób a gubaarhu sadahu
Ken ingi sadahu Abel. Ken ingi Abel,
immeren angune imberenku Adama ingi
Awa. Ken ingine úlááfulo. Ahathat batako,
bunoongo ingi jálááfulo. Kanda údoonom
Abel ingine ukooñhu saahano ingi
fajaameneno. Gakooñeeninkooñ hóbun
k'atíbilakeenin jafoolano k'ambos anlaba.
Angu, ayikyik bísiba, Abel ingi údoonom

Ken anfúnn sadaŋaŋo imbi Umuyhintor
Díino. Ken adék adoohor gufoolaŋo
g'alááfulne adék afúnn sada imbi
Umuyhintor. Údoonom Abel mees,
afúnnfunn sadaŋo. Adék adoohor
ñomemelenku saahaŋankánam ñonohumne
ambosaa k'adaamul. Adooh aharo
ajóoninno k'afúnn sada imbi Umuyhintor.

Inini, horaŋ akanne ki Ken ingi Abel
anfúnni sadaŋaŋo imbi Díino? Ñaamol,
jamaŋo ganfúnnofunn sadaŋaŋo jup. Horaŋ
akanne ki jamaŋo anfúnnoh sadaŋaŋo?
Nanka, jamaŋo ganfúnnofunn sadaŋaŋo ni
baléer ayik, wola n'ansíiba buyikhu honj.
Ininkaman a gúyiño, úfunnhuneh sadaŋo
mara úsiibáásiib honj, eke nim e?
Úsiibáásiib ki jamaŋo anduwar wolo. Aji
udikaam pirenden buyikhu wol,

gúfunnohonfunn sadaŋo k'apiren ayik wol.
Haani a nintiku fáguhonjo, jamaŋo
ganfúnnofunn sadaŋaŋo mara ansíibáásiib
honj, iniman duwaŋo, kanjébo, simayaŋo,
gukekilaŋo. Inini, hóge Ken ingi Abel
anfúnnfunn sadaŋaŋo imbi fáguhonjo?
Wówo, Díino adígumdiigum hómár.
Anfúnnfunn sadaŋaŋo imbi Umuyhintor
Díino. Kanda hóge Ken ingi Abel
anfúnnfunn sadaŋaŋo imbi Umuyhintor
mara ansíibáásiib ki Díino anéereeniŋ honj?
Hóge ni Ken agune úlááful gafúnnáne
sadaŋo ki gurakánam ayik jafoolaŋo? Hóge
ni Abel agune umarahu saahaŋo gafúnnáne
sadaŋo ki Díino akaan ki saahaŋankánam
anlaba? Wówo, Líibárhú Gúloku Díino
yéjireŋ nim. Ken ingi Abel ingi Nuha,
Ibrahiima, Musa, fúnnuroŋon sadaŋaŋo

mara ansíibáásiib ki Díino anéereeniŋ honj.
Anfúnnfunn sadaŋaŋo ki k'ambúuña Díino
bareŋ. Angu, Ken ingi Abel mees,
anfúnnfunn sadaŋaŋo k'ambúuña,
k'anramun Díino. Guyroŋ kara ansíibáásiib
honj iniman duwaŋo, simayaŋo. Immereniŋ
buramunku Díino ba bareŋ.

Kanda horaŋ akanne ki immereniŋ añantay
anfúnn sadaŋaŋo k'anramun Díino? Horaŋ
akanne piredeŋeŋ k'anramun Díino ni
fúnnuroŋoŋe sadaŋaŋo? Adama ingi Awa,
f'angune a Toolhu Iden, immereniŋ
fúnnuroŋoŋ sadaŋaŋo. Ganlóbolob ingi
Díino ki Díino alóboh ingi immereniŋ.
Gandékaydekay ingi Díino. Ayikyik
biñankayo bájegenenku immereniŋ ingi Díino.
Gambúuñabuuña Díino. Ganramunaramun
Díino ni fúnnuroŋoŋ sadaŋaŋo. Kanda Ken

ingi Abel, Nuha, Ibrahiima anñantay
anfúnn sadaŋaŋo jandiŋ banramunumne
Díino. Horaŋ akanne ki immerenŋ anñantay
anfúnn sadaŋaŋo, agida Adama ingi Awa
gara anfúnnoh? Úpájulenŋ, Adama ingi Awa,
f'angune a Toolhu Iden, immerenŋ ampiren
anramun Díino ni fúnnuroŋoŋo sadaŋaŋo
mara a waato ámár yikirenenŋ jínub,
kandaŋaŋ hójondoŋo. Kanda bankaani
hójondoŋo, Díino afúnneeniŋ a Toolhu Iden
k'ambénnay ingi Díino. Angu Adama ingi
Awa ingi jarakánin ingi jarku jarakánin
n'anyikne jínuboŋo, ni rennárenŋeŋne imbi
Díino, anñantay ankaan honj jandiŋ
banramunumne Díino. Díino ayéjeeniŋyej
mara anñantay andooh saahaŋo wola
fajaameno wola ahay k'andaamulam.
Wúuro gakaani hómár, ajellihin Díino mara

alókiloki imbi Díino mara akankaan
hójondoŋo. Alentaháneh mara bacanku
jínubonkunom ingine biniironjo. Gafégi
biniirohu leeyajo, alentaháneh mara
bacanku jínubonjo ingine biniironjo. Úmár
añantane aniiron, kanda leeyajo aniironiiron
buruhu úmár m'afúnnáne sadaŋo. Inini,
muhenku abóno dapiren k'acaam jínubonku
uraagofonjo. Kanda m'adaamulne saahaŋo
fam, anfiyunkuneh Díino mara ayikhineh
bísiba bi Díino akankánehne honj k'acaam
jínubonku ñanraagofonjo. Angu, Abel,
f'adaamulne saahaŋo agida n'apájul mara
muhenku saahaŋo dapiren k'acaam
jínubonkunom. Kanda afiyumfiyum Díino
mara ayikhineh bísiba bi Díino
abúuñokunehne m'afilihinehne bigoku
Iblisa. M'apahunkunehne Jamaŋo

apútokuneh a duniyaŋo. Úmár acaamháneh
jínubonku jamaŋo. Angu, Ken ingi Abel,
immerenŋ inako anfúnnfunn sadaŋo.
Kanda hóge Díino alókireeninŋlokir
k'abonker immerenŋ inako? Jantentenŋ
Gúloku Díino:

Inini, Umuyhintor asúumemsuum a
gubaarhu Abel ingi sadaŋo
n'afúnnuremne. Kanda a gubaarhu
Ken ingi sadahánam súumurom.
(Gen.4v5b)

Angu, Díino alókirlokir Abel k'abonker
jínubonkunom. Alókiremlokir n'afúnnáne
sadaŋo iniman ni Díino amiihulne.
Adaamuldaamul abónoŋo. Afúnn sadaŋo
iniman ni Díino amiihulne. N'akanne nim
ajellihin mara afiyumfiyum Díino.

Añaañañaña a Líbárhú Gúloku Díino a gúbido gúduko mara fo Abel afúnnáne sadaño imbi Díino, Abel afiyumfiyum Díino. Gúmár akanne Díino alókirem. Úpájuleŋ, a waato ámár Abel n'afiyumeh mara Díino abúuñokuneh M'apahunkunehne Jamaño. Abel afúnnfunn sadaño iniman ni Díino amiihulne k'afiyum Díino. Gúmár akanne Díino alókirem. Kanda údoonom Ken, úmár Díino lókirdom a gúbidhu sadaño n'afúnnnduremne. Horaŋ akanne? Lókirdom mara fúnnuroŋ sadaño iniman ni Díino amiihulne. A bukaano nim, ajellihin mara fiyindenŋ Díino. Ken adék adoohor gufoolaño g'alááfulne adék afúnn sada imbi Umuyhintor. Kanda bujuroŋ abón. Hupuroŋ muheen. Afúnnfunn sadaño, kanda fúnnuroŋ sadaño iniman ni Díino amiihulne.

Díino ayéjyej mara abóno añantay aniiro.
Muheeno añantay agír. Kanda Ken kandan
ho Díino ayéjne. Tifilinden binaahu Díino.
Atifilintifilin binaahu bigokunom. Gúmár
akanne Díino lókirdom. Ñaañiiraa bítig a
Líibárhú Gúloku Díino mara Ken
afiyumfiyum Díino. Ken fiyinden mara Díino
abúuñokuneh wúuro m'acaamhánehne
jínubonkunom. Ken afiyumfiyum
dohohunom bareñ. Gadohodoho dáde k'ayik
jafoolaño. Anéer Díino h'adohone. Karo
ayéjoora, «Díino alókirhineh me me.
Abonkerhineh jínubonkum mara idohodoho
dáde imbi Díino.» Úfegen, Ken afiyumfiyum
dohoño no úmár akanne, kanda fiyinden
gúloku Díino mara kandan ho Díino alóbne.
Gúduk ayéjoora, «Me icaamoorane
jínubonkum n'idohone dáde, n'íneerne

Díino h'edohone.» Kanda Díino lókirdom.
Kanda Díino alókirlokir Abel mara Abel
apápájul mara ayikyik jínubonjo. Apájul
mara bacanku jínubonjo ingine biniironjo.
F'adaamulne saahanjo alenta imbi Díino
mara bacanku jínubonjo ingine biniironjo.
Abel afiyumne Díino mara abúuñokuneh
M'apahunkunehne Jamaño.

Inini, fi, hóge úsiibáásiib ki Díino alókiro, ki
Díino abonker jínubonkon? Hoge úsiibáásiib
k'úpájul mara bísibahan apútodir, guwonni
imbi Díino, hóge úsiibáásiib k'úpájul mara
Díino alókirdukuno k'ayéjo «Ijant
arjanna!»? Ikaanumi, úsiibáásiib k'úpájul
hómár. Angu, horanjo ginñantahonjo
inkaanonjo k'ímpájulonjo mara Díino alókirlokir
mintor? Hoge inñantahonjo ífunnonjo
sadanjo imbi Díino iniman ni Abel, Nuha

ingi Ibrahiima ankanne? Hoge inñantahon
imbujon abónonjo iniman ni Abel abujne ki
Díino alókir mintor? Wówo, sohálaaronjon
ínfunnon sadanjaño imbi Díino a waato inno
ki Díino alókir mintor mara Díino faño
afúnnurne sada n'adétunne sadanjaño nip!
Jantenten Gúloku Díino a gubaarhu sadajo
no Díino afúnndurne mintor:

¹⁶ Féger ban, Díino apokunpokun
duniyaño fo adék anéereeniñ
Úbárám, Úbárám úmánduko
m'ayikne. Nim gakanne ki
ugurumaaren afiyumne Úbáku Díino,
wúuro úmár dakoomahar. Buruhu
k'akoom, m'afiyum Úbáku Díino
ayikunkuneh na kanjébo ka bandór.
(San 3v16)

Úfegen, Díino anéneer mintor Úbárám.
Abúuñribuuñ Úbárám a duniyaño. Úbáku
Díino adékridek a duniyaño aguy uraagof.
Úmár ingine Yensa. Lentaarenj mara Yaya,
f'afégne Yensa n'adékirehne ayéj jamaño:
«Ningenj banj leeyano no Díino akucundutne
mintor k'apiren akafari jínubonku
duniyaño.» (Sanj 1v29)

Úfegen, Yensa ingine leeyano no Díino
anahne mintor. Inini, fo Yensa aniirone a
halihano, aniironiirro iniman leeyano.
Muhenkinem agírgir k'acaam jínubonku
mintor ñanraagofonjo. Muhenku abóno
pirendenj k'acaam jínubonku uraagofonjo,
kanda Díino atéekinteekin mi famo
k'andaamul abónonjo mara apápájul mara
ayikhineh bísiba bi Úbárám aniirohunehne.
Abel, Nuha, Ibrahiima, anféfeg muhenku

abónoŋo, kanda Díino bafégi biniirohu
leeyano alenta muhenku Úbárám m'adék
aniirohunehne a halihano. Díino
akafarikafari jínubonkánin a waato nómár
n'apájul mara Úbárám acaamháneh
jínubonkánin. Inini, a waato inno mintor
sohálaaronŋ k'ínfunnoŋ sadano imbi
Díino ki Díino alókir mintor. Sohálaaronŋ
k'indaamulon leeyano ki Díino akafari
jínubonkintor mara Díino afúnfunn sada
n'adétunne sadano nip. Úbáku Díino
aniironiiro iniman leeya k'acaam
jínubonkintor. Angu, sohálaaronŋ
k'indaamulon leeyano iniman Abel.
Kanda inñantahon infiyumon Díino iniman
ni Abel afiyumemne. Abel afiyumfiyum
mara Díino abúuñokuneh wúuro
m'apahunkunehne jamaŋo. Apápájul mara

muhenku abóno pirenden k'acaam
jínubonkunom, kanda afiyumfiyum mara
Díino abúuñokuneh wúuro
m'acaamhánehne jínubonkunom. Mintoron
mees, inñantahon infiyumon wúuro úmár. A
waathu Abel ni úmár fanti bapútor a
duniyaŋo, kanda a waato inno nom
n'apútor. Úmár ingine Yensa, Úbáku Díino
m'adékirne a duniyaŋo k'apahun mintor a
jínubonkintor. Úmár acaamne jínubonkintor
f'aniirone a halihano. Inñantahon
infiyumoonuŋ Yensa. Gúmár akanne
Líibárhú Gúloku Díino ayéji:

¹⁶ Féger baŋ, Díino apokunpokun
duniyaŋo fo adék anéereeniŋ
Úbárám, Úbárám úmánduko
m'ayikne. Nim gakanne ki
ugurumaaren afiyumne Úbáku Díino,

wúuro úmár dakoomahar. Buruhu
k'akoom, m'afiyum Úbáku Díino
ayikunkuneh na kanjébo ka bandór.
(San 3v16)

Inini, aji ufiyumi Yensa baman a hafithen,
Díino akafarihineh jínubonkon. Afak
anékuno kanjébo ka bandór. Buku ukaan
iniman Ken. Ken fiyindenj Díino k'afiyum
dohohunom barej. Ayikyik jamaño jup a
duniyaño m'antifilinehne binaahu Ken.
Ganyéjeyej, «Sohálaari k'ifiyum leeyano no
Díino anahne mintor. Sohálaari k'ifiyum
Yensa ingi biniirohu Yensa. Me ifiyunkuneh
dohohum. Idohodoho dáde ki k'ídek
arjanna. Gisaliyesali, gisumosum,
gikaanakaan hójooninno.» Nim jamaño jup
ganyéjehne. Angu immerenj, dohohánin
ganfiyumehne. Hójooninno h'anakaanahne

ganfiumehne. Kanda Díino dalókireeniṅ
mara antifilintifilin binaahu Ken. Díino
alókirdikineh m'antifilinne binaahu Abel.
Alókirdikineh m'anyéjehne, «Hójooninno
h'ekaanahne bádán imbi Díino. Ípápájul
mara ikankaan hójondongo imbi Díino, angu
leeyango gisohálane.» Úpájulen, Abel
adaamuldaamul abóno, kanda a waato inno
ímpájuloonunṅ mara Díino faṅo afúnnurne
leeyango a gúbidhu mintor. Leeyahu Díino,
Úbáku Díino aniironiiro a halihano k'acaam
jínubonkintor. Aji utifilini binaahu Abel,
ufiyunkuneh leeyango no Díino anahne
mintor. Ufiyunkuneh Yensa. Aji ufiyumi
Yensa, Díino alókirdukuno.

A misaalo inno ayikyik anaalanṅ anakanṅ;
binaahu Ken ingi binaahu Abel. Binaahu
dohongo ingi binaahu leeyango. Baman gub,

ayikyik anaalan anakan. Binaahu Ken ingi
binaahu Abel. Binaahu dohojo. Bímár
ingine bufiyunku dohojo n'okaanahne imbi
Díino; salijo, sumo, bukanku hójooninno.
Hómár ingine binaahu dohojo, binaahu
Ken. Kanda afak ayik binaahu Abel.
Binaahu leeyajo. Bímár ingine bufiyunku
leeyajo no Díino anahne mintor. Bímár
ingine bufiyunku Yensa m'acaamne
jínubonkon buruhu fi. Díino alókirhineh
m'antifilineh binaahu Abel kanda dalókir
m'antifilineh binaahu Ken. Angu, binaal
beeran gulahne? Binaahu Ken wola binaahu
Abel? Binaahu dohojo wola binaahu
leeyajo? Tifilint binaahu Abel! Kuku ufiyum
Leeyahu Díino. Ningen ban leeyajo no
Díino akucundutne mintor k'apiren akafari
jínubonku duniyajo. Fiyunti leeyajo ámár!

Fiyunti Yensa!